

Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων / Πρόληψη και καταστολή νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

Η Ελλάδα υιοθετεί τον επί μακρόν αναμενόμενο νόμο που ενσωματώνει την 4η Οδηγία για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Όλα τα νομικά πρόσωπα που έχουν έδρα στην Ελλάδα θα πρέπει να γνωστοποιούν πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο τους προς το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων το οποίο θα δημιουργηθεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών.

Ο νόμος 4557/2018 ενσωματώνει την Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας («4η Οδηγία»).

Η 4η Οδηγία είναι αναμφίβολα η πιο σημαντική νομοθεσία κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες των τελευταίων χρόνων στην Ευρώπη. Αν και η 4η Οδηγία παρείχε περιθώριο 2 ετών για την ενσωμάτωσή της, ζητώντας από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ να συμμορφωθούν με τις νέες απαιτήσεις έως και την 26η Ιουνίου 2017, η Ελλάδα μόλις ολοκλήρωσε τη διαδικασία ενσωμάτωσης.

Ο νόμος 4557/2018 (ο “Νόμος”) τίθεται σε ισχύ από 30.07.2018 με ημερομηνία έκδοσης την ίδια ημέρα.

Ποιός θεωρείται πραγματικός δικαιούχος;

Ως πραγματικός δικαιούχος ορίζεται α) το ή τα φυσικά πρόσωπα, στα οποία τελικά ανήκει ή τα οποία ελέγχουν έναν πελάτη, δηλαδή ένα νομικό πρόσωπο ή νομικό μόνιωμα, μέσω άμεσης ή έμμεσης κατοχής ή ελέγχου ικανού ποσοστού μετοχών ή με άλλα μέσα, και β) κάθε φυσικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου διενεργείται μια συναλλαγή ή δραστηριότητα.

Άμεση ή έμμεση κατοχή ποσοστού μετοχών ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος το οποίο ξεπερνά το 25% σε μη εισηγμένη εταιρεία από φυσικό πρόσωπο συνιστά απόδειξη ότι το ή τα φυσικά πρόσωπα υπό εξέταση ελέγχουν την εν λόγω εταιρεία. Έμμεσος έλεγχος μπορεί να υφίσταται όταν το φυσικό πρόσωπο κατέχει το ως άνω ποσοστό μετοχών ή ιδιοκτησιακό δικαίωμα μέσω μίας ή περισσοτέρων νομικών προσώπων τα οποία το εν λόγω φυσικό πρόσωπο ελέγχει. Έλεγχος μπορεί επίσης να

υφίσταται με άλλα μέσα όπως μέσω συμφωνίας μετόχων, μέσω της άσκησης κυριαρχικής επιρροής ή μέσω της εξουσίας διορισμού ανώτερων μελών στη διοίκηση (σύμφωνα με τα κριτήρια ελέγχου των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων¹).

Σε περίπτωση που φυσικό πρόσωπο δεν μπορεί να ταυτοποιηθεί ως πραγματικός δικαιούχος του νομικού προσώπου ή εάν υφίστανται αμφιβολίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο, τότε πραγματικός δικαιούχος θεωρείται το ή τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν την ανώτερη θέση στη διοίκηση (δηλαδή ο υπεύθυνος για τη λήψη των αποφάσεων που επηρεάζει την έκθεση του νομικού προσώπου στην νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, ακόμα και αν δεν είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου). Εταιρείες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, οι οποίες υπόκεινται σε υποχρεώσεις γνωστοποίησης σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία ή αντίστοιχα διεθνή πρότυπα τα οποία διασφαλίζουν επαρκή διαφάνεια στις πληροφορίες ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων, **εξαιρούνται** από τις απαιτήσεις που προβλέπονται για τους πραγματικούς δικαιούχους.

Όσον αφορά τα καταπιστεύματα (trusts), πραγματικός δικαιούχος θεωρείται α) ο ιδρυτής, β) ο καταπιστευματοδόχος, γ) ο προστάτης, εφόσον υπάρχει, δ) οι δικαιούχοι ή, εφόσον οι δικαιούχοι της νομικής οντότητας ή του νομικού μορφώματος δεν έχουν προσδιοριστεί ακόμη, η κατηγορία προσώπων προς το συμφέρον των οποίων κυρίως έχει συσταθεί ή λειτουργεί η νομική οντότητα ή το νομικό μόρφωμα, ε) οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο στο οποίο τελικά ανήκει ή το οποίο ασκεί άμεσα ή έμμεσα με οποιοδήποτε μέσο τον έλεγχο του καταπιστεύματος. Στην περίπτωση των ιδρυμάτων και άλλων νομικών μορφωμάτων, πραγματικός δικαιούχος θεωρείται το φυσικό πρόσωπο που βρίσκεται σε αντίστοιχη θέση με τα πρόσωπα που αναφέρθηκαν για τα καταπιστεύματα.

Ποιές είναι επομένως οι διατάξεις του Νόμου σχετικά με την πληροφόρηση για τον πραγματικό δικαιούχο των νομικών προσώπων;

Όλες οι εταιρικές και υπόλοιπες νομικές οντότητες με έδρα στην Ελλάδα υποχρεούνται να συλλέγουν και να φυλάσσουν επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους τους οι οποίες περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

- (α) το ονοματεπώνυμο,
- (β) την ημερομηνία γέννησης,
- (γ) την υπηκοότητα,
- (δ) τη χώρα διαμονής, και
- (ε) το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχουν.

Οι ανωτέρω πληροφορίες (στο εξής οι «Πληροφορίες») θα τηρούνται σε ειδικό μητρώο στην έδρα των νομικών προσώπων και θα καταχωρούνται μέσω της πλατφόρμας taxinet στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων (στο εξής «Κεντρικό Μητρώο») το οποίο θα δημιουργηθεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών μέσα σε 60 ημέρες

¹ Άρθρο 32 παρ. 2-5 του Ν. 4308/2014.

από την ημερομηνία που το Κεντρικό Μητρώο θα τεθεί σε λειτουργία. Το Κεντρικό Μητρώο θα πρέπει να τεθεί σε πλήρη λειτουργία μέχρι την 31.01.2019.

Σε περίπτωση που τα νομικά πρόσωπα δεν συμμορφωθούν με την ως άνω υποχρέωση για τήρηση των Πληροφοριών τότε αντιμετωπίζουν τις παρακάτω διοικητικές κυρώσεις:

- (α) δέσμευση χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας, και
- (β) πρόστιμο 10.000 ευρώ, ενώ τίθεται προθεσμία για την παροχή των Πληροφοριών. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ή υποτροπής, το πρόστιμο διπλασιάζεται.

Οι Πληροφορίες είναι συνδεδεμένες με τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου κάθε νομικού προσώπου. Το Κεντρικό Μητρώο θα μπορεί επίσης να συνδέεται με το Γενικό Εμπορικό Μητρώο καθώς και τα Αποθετήρια Τίτλων. Οι Πληροφορίες που τηρούνται από το Κεντρικό Μητρώο θα είναι προσβάσιμες από:

- (α) την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες (στο εξής η «Αρχή»), και άλλες αρμόδιες αρχές όπως η Τράπεζα της Ελλάδος και η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, χωρίς περιορισμό,
- (β) τα υπόχρεα πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων όλων των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων) και κάθε άλλη αρμόδια αρχή, στο πλαίσιο των μέτρων δέουσας επιμέλειας, και
- (γ) κάθε πρόσωπο ή οργανισμό που αποδεικνύει ειδικό έννομο συμφέρον κατόπιν αίτησης.

Εξαίρεση στην πρόσβαση σε όλες ή τμήμα των Πληροφοριών για τον πραγματικό δικαιούχο ενός νομικού προσώπου μπορεί να προβλεφθεί σε εξαιρετικές συνθήκες από το Υπουργείο Οικονομικών αν η πρόσβαση αυτή μπορεί να εκθέσει τον πραγματικό δικαιούχο σε κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, βίας ή εκφοβισμού ή αν ο πραγματικός δικαιούχος είναι ανήλικος ή με άλλον τρόπο ανίκανος για δικαιοπραξία.

Η επεξεργασία των Πληροφοριών για τον πραγματικό δικαιούχο θα λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τη νομοθεσία για την προστασία προσωπικών δεδομένων. Η Αρχή και άλλες αρμόδιες αρχές θα διαβιβάζουν τα στοιχεία που τηρούνται στο Κεντρικό Μητρώο στις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών - μελών της Ε.Ε. και στις Μονάδες Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών κρατών - μελών της Ε.Ε., ύστερα από αιτιολογημένο αίτημά τους.

Ο Νόμος παρέχει τη δυνατότητα στα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα να συνιστούν κοινά πληροφοριακά συστήματα τα οποία επιτρέπουν την καταχώριση πληροφοριών για τους νόμιμους και τους πραγματικούς δικαιούχους των νομικών προσώπων που είναι πελάτες τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εδρεύουν στην αλλοδαπή.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών θα ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα σχετικά με την τήρηση και τη λειτουργία του Κεντρικού Μητρώου καθώς και η διαδικασία καταχώρισης.

Η λειτουργία του Κεντρικού Μητρώου θα τεθεί σε πλήρη ισχύ μέχρι την 31.01.2019.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με:

Αθηνά Σκολαρίκου

T (+30) 210 69 67 091

E a.skolarikou@zeya.com

Έλενα Παπαχρήστου

T (+30) 210 69 67 096

E e.papachristou@zeya.com

Ελεάννα Καμπέρη

T (+30) 210 69 67 125

E e.kamperi@zeya.com

Η Ζέπος και Γιαννόπουλος ιδρύθηκε το 1893 και είναι μια από τις μεγαλύτερες ελληνικές δικηγορικές εταιρείες που παρέχουν ολοκληρωμένες νομικές και φορολογικές υπηρεσίες προς εταιρείες οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Κηφισίας 280
152 32 Χαλάνδρι
Αθήνα, Ελλάδα

newsletters@zeya.com
Τηλ. (+30) 210 69 67 000
Φαξ: (+30) 210 69 94 640
www.zeya.com

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Απαγορεύεται η άνευ πρότερης αδείας αναπαραγωγή και η μετάδοση του παρόντος υπό οποιαδήποτε μορφή και με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η αποθήκευσή του σε οποιοδήποτε σύστημα το οποίο επιτρέπει την ανάκτησή του. Αιτήματα για την εξουσιοδότηση άλλης χρήσης υλικού που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της άδειας αναπαραγωγής αποσπασμάτων αυτού σε άλλες δημοσιεύσεις, θα απευθύνονται στους εκδότες. Θα γίνεται πλήρης αναφορά στον συγγραφέα, στον εκδότη και στην πηγή.

Κανένα σημείο του παρόντος ενημερωτικού δελτίου δεν θα ερμηνεύεται ως παροχή νομικής συμβουλής. Το ενημερωτικό δελτίο είναι αναγκαστικά γενικής φύσης. Ως εκ τούτου πρέπει να ζητούνται επαγγελματικές συμβουλές προτού γίνει οποιαδήποτε ενέργεια βάσει του παρόντος.